

Література

1. Історія держави та права зарубіжних країн: підручник / за заг. ред. О.М. Бандурки. Харків: Майдан, 2020. 618 с.
2. Jenkinson S.G. Child Support: A Comparison of the Old and New Approaches LL.M. 2001. P. 53.
3. Hansen Drew D. The American invention of child support: dependency and punishment in early American child support law. Yale Law Journal. 1999 (March). P. 48.

УДК 341.215.4(043.2)

Грабовська Г.М., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВІ ПИТАННЯ УСИНОВЛЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННИХ ДІЙ

Усиновлення є самостійним інститутом цивільного права, головним завданням якого є надання дітям-сиротам та дітям, які залишились у силу тих чи інших обставин без батьківського піклування, благополучних умов виховання в сім'ї. Діти є однією з найбільш незахищених верств населення, особливо під час військових дій, які залишились без турботи батьків, тому, враховуючи складний військовий період в Україні, та зростання кількості дітей-сиріт, необхідно звернути увагу на інститут усиновлення як пріоритетної форми сімейного виховання дітей.

Визначальною ідеєю інституту усиновлення є турбота про дітей, які втратили батьків або з тих чи інших причин позбавлені батьківського піклування, створення для них середовища, яке є характерним для сім'ї.

Проблема усиновлення дітей-сиріт, які позбавлені батьківського піклування, є дуже актуальним питанням в умовах проходження воєнних дій.

Усиновлення – це юридичний процес, під час якого рішенням суду створюються нові, постійні відносини між батьками та дитиною, і який полягає у передачі батьківських прав та обов'язків від однієї родини до іншої, це прийняття у сім'ю дитини на правах народженої, з усіма правами та обов'язками, як з боку дорослих так і з боку дитини.

Усиновлювачам треба принципово усвідомити, що усиновлена ними дитина має такі ж соціальні, емоційні та фізичні потреби, як і будь-яка народжена дитина у родині [1].

Слід наголосити, що усиновлення, як і раніше відбувається на загальних підставах відповідно до порядків та процесів, встановлених постановою Кабінету Міністрів України № 905 від 08.10.2008 р. «Про

затвердження Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей» [2].

Статтею 207 Сімейного кодексу України визначено, що усиновленням є прийняття усиновлювачем у свою сім'ю особи на правах дочки чи сина, що здійснене на підставі рішення суду, крім випадку, передбаченого статтею 282 цього Кодексу [3]. Усиновлення дитини провадиться у її найвищих інтересах для забезпечення стабільних та гармонійних умов її життя. Правові наслідки усиновлення дитини визначені у статті 232 СК України, положеннями якої, зокрема, встановлено, що з моменту здійснення усиновлення припиняються особисті та майнові права і обов'язки між батьками та особою, яка усиновлена, а також між нею та іншими її родичами за походженням. Тобто правовим наслідком усиновлення є повна втрата зв'язку дитини із своїми біологічними батьками (або одним з них). Саме ця обставина вимагає особливої уваги при здійсненні процедури усиновлення, адже національне законодавство сповідує принцип вжиття вичерпних заходів для реалізації права дитини на виховання батьками або іншими родичами. Законодавець визначив це як один із основоположних критеріїв для забезпечення найкращих інтересів дитини. Можна погоджуватися із наведеним тезисом або знаходити безліч доводів, щоб сперечатися з ним, але суть його реалізації зводиться до того, що при розгляді питання про усиновлення служби у справах дітей вирішують велику кількість питань та перевіряють часом безмежні обсяги документів.

За приписами ст.ст. 224, 225 СК України усиновлення здійснюється виключно на підставі рішення суду, а саме усиновлення вважається здійсненим у день набрання чинності рішенням суду [3].

Таким чином, необхідно зазначити, що в умовах війни, коли дуже важко з'ясувати реальну ситуацію з батьками дитини є ризик порушення права дитини зберегти зв'язки з сім'єю. В інтересах дитини буде забезпечення її розвитку в безпечному, спокійному та стійкому середовищі, що не є неблагополучним. Цей критерій перевірки стосується перш за все тих осіб, які виявили бажання усиновити дитину, починаючи з того, чи можуть вони бути усиновлювачами, чи перебувають вони на обліку осіб, які бажають усиновити дитину, і чи реально здатні вони в усіх сенсах стати батьками дитині, дати їй любов, повагу і розуміння, забезпечити матеріально, піклуватися про гармонійний розвиток її особистості. Критерій безпечного благополучного середовища надважливий, від нього залежить життя та здоров'я дитини, а тому він не може бути з'ясований поверхово, а потребує ретельної перевірки, що в свою чергу виключає «терміновість» та «спрошену» процедуру усиновлення. Крім того, в умовах воєнного стану усиновлення дітей може проводитися лише в тих регіонах, де не ведуться воєнні дії, де працюють

служби у справах дітей і суди, і тільки стосовно до дітей, обставини життя батьків чи інших родичів яких вдалося встановити.

Література

1. Усиновлення: порядок і процедура. URL: <http://www.i-law.kiev.ua/%D1%83%D1%81%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA-%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%B4%D1%83%D1%80%D0%B0/>.

2. Про затвердження Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей. Постанова КМУ від 8 жовтня 2008 р. № 905. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/905-2008-%D0%BF#Text>.

3. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21–22. Ст. 135. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>.

UDC 341.9(043.2)

Demchyshyn Yu.V., seeker
for the first (bachelor's) level of higher education,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
Scientific advisor: Filinovich V.V., PhD in Law

LEX VOLUNTATIS IN INTERNATIONAL PRIVATE LAW

International private law belongs to one of the most innovative branches of law, which is constantly developing and improving. Peculiarities of legal regulation of international legal relations make it necessary to use a set of certain legal principles that are fundamental in this process.

Lex voluntatis or autonomy of will is one of the basic institutions of international private law, the foundation of which lies in the development of such a principle of private law as the principle of discretion. Autonomy of the will in the traditional sense is one of the fundamental principles of international private law, according to which subjects, belonging to the legal systems of different countries, have the opportunity to choose the law that will regulate their mutual relations. In a more narrow and formalized understanding, the autonomy of the will is one of the parts of the so-called binding of conflict norms [1].

The essence of autonomy of will in the context of private international law is that the legal order allows individuals to choose the legal field that will regulate their private-international relations. In other words, autonomy of will is